

GIÁ BẢN	
DONG-PHÁP	NGOẠI QUỐC
Mỗi năm: 50đ	6 \$ 00
Sau tháng 2/30	3. 50
Ba tháng: 1.50	2. 00
Mỗi báo: 10đ	10đ
Tổng số: 10đ	10đ
Đơn vị: Dong	Đồng

TIEN-DAN

LA VOIX DU PEUPLE

Chủ Nhật Ngày Chủ Nhật

TIEN-DAN - TUC-KUANG

Oeis - 19

TRUNG-DINH Phuyn

Kết luận xuất bản bởi ký túc xá và thư viện

DÉPOT LÉGAL
VOIX DU PEUPLE
TIEN-DAN
N° 11242

DÉPOT LÉGAL
VOIX DU PEUPLE
TIEN-DAN
N° 11242

Thời trai lợi đất
cùng không bằng
người hòa

天時地利
不如人和

CẠNH TRANH CÙNG PHÙ TRỢ

(Tiếp theo)

Có người nói rằng: « Cạnh tranh sinh tồn » là một cái học thuyết đã khảo cứu kinh nghiệm, các nhà sinh-vật học vẫn đã công nhận, nay đổi lại cái thuyết « phù trợ sinh tồn » thì chúng vào đâu? và theo cái

thực tích duyệt không đồng ý, chờ không phải cạnh tranh và phù trợ. Khi xem trên lịch sử trước nay, những bậc thành hiền hào kiệt, nhân nhân quân tử, như họ Khổng, họ Gia, họ Mạc, họ Phật, cùng các

nhà triết học, họ sinh cả thảy để tìm cách cứu người, cái lòng lẩn thú mạo hiểm so với những bạn chiến-trường danh-luông, địch-trận kiêng-nhì, lại càng hùng dũng khảng khái đến xấp mẩy, thế thì cái thuyết phù trợ, có phải làm cho người ta sinh lòng ý lợt mà nguôi tánh lẩn thú đâu?

Xem thế thì cạnh tranh cùng phù trợ hai đường khác nhau, mà cái lòng lẩn thú vẫn không khác, nghĩa là tin tưởng cái thuyết nào thì tình thần dùng về đường ấy, cũng tồn công phu, cũng hao lâm huyệt, cũng phu, cũng giúp đỡ, mà sau mới thu được cái công chiến-thắng, thế mà là cờ chiến thắng bên cạnh tranh, dãy những vết máu, khiến người ta trong thấy mà ghê gớm; phơi ngần vạn bộ xương người để mua cái vinh dự danh hào cho một ông tướng, nhân dạo & dâu? công lý & dâu? sao cho bằng lá cờ chiến thắng về mặt phù trợ, trong sạch thơm tho, dẫu cho trăm ngàn đời ai ai cũng súng báy, đường nào phải, đường nào trái, đường nào hơn, đường nào thua, ai ai cũng trong thấy rõ ràng vậy.

Theo thuyết thứ nhất thì cái thuyết cạnh-tranh, đã có nhiều nhà bài, ký giả không phải nhà khảo cứu về đường khoa học, không cần dùng nhiều, xin lấy một chuyện trước mắt làm chứng: Trong một cái ao có trăm con cá, dẫu là không phải một giống, mà con lớn ăn con nhỏ vừa, con nhỏ vừa ăn con nhỏ bé, thì đầu tiên một trăm con, mà dần dần chỉ còn lại có một vài con lớn. Một trăm con mà chỉ còn một vài con, không phải là tiêu diệt sao? Huống một vài con đó, chắc gì giờ được cái ao cho loài khác như rắn ếch v.v., khỏi lấn vào, mà dẫu cho giờ được, một vài con đó sinh con đẻ cháu một ngày một đông, cái thời cạnh-tranh cứ lưu hành mãi, mà trong ao không có loài khác, còn các nơi khác, thì họ cũng mạnh lên hơn mình, không chờ nào thô ngón cạnh tranh ra được, thì không phải trả lại trong một giống mà lớn hé ăn lẫn nhau sao? Còn theo cái thuyết phù trợ thì con lớn nhân cho con hé, con bé lại nhân cho con hé, hơn, các đồ thiên nhiên trong cái ao đó, hoặc có tìm được nơi khác thì cũng tùy phản mà chia cấp nhau cho con, không phải một cách sinh tồn yên diêm hay sao?

Còn thuyết thứ hai, thì ý lại cũng lẩn thẩn, không phải vì cạnh tranh cùng phù trợ mà chia rẽ nhau, mà chính vì những cái khác, xe hòn tản thủy, dùng mà chờ đỡ gươm giao súng đạn để toàn việc giết người, với dùng mà chờ đỡ thuốc thang vật thực để làm việc giúp người, thì trong tài và lực lỵ, cũng tùy theo sức cái xe cùng cái lầu đó, nào có phải chờ đỡ sát nhau thi đòn ma mị mạnh, chờ đỡ con nhau thi lại đòn chém và yêu di hay sao? Người ta mà có tánh tấn thủ cũng ý lợt khác nhau, là bởi nơi giáo dục lập quán, kiến

lại xin nói hép lại tính thiêng giòi hạn dân-tộc quốc-gia, thi tóm lại một câu:

Đối với nước ngoài thi theo thuyết cạnh tranh mà đối với trong nước thi theo thuyết phù trợ. Câu đó nghe như thông thường mà hiện dương thời đại dân-tộc cạnh tranh quốc giòi chưa tiêu diệt được, thật là kim khoa ngọc luân, không di dịch được. Thế mà trờ xem vào dân-tộc ta, thi cái giới hạn đó thật là lú mù: người Chết người Chả, chiếm hết nguồn lợi trong xứ, không thấy cạnh tranh, mà đối với kẻ khó nhả nghèo, thi làm phương bóc lột, hàng lùy dò khách, đua nhau mua sắm, mà lì dại nội hóa thi ra dáng thợ, thậm chí người này tìm được mối hàng mà người kia toàn dại, kẻ nọ làm được chút việc thi kia lại sinh ghen, quyền lợi dồn ruồi, công danh miếng thịt, cờ đánh xe nhau mài mà không thấy rời. Với nó thi bao nhiêu cái tánh chất lót như kính già thương trẻ, dở yếu giúp nghèo; một ngày một cuồng vào trong cái luồng gió cạnh tranh nhỏ nhặt hép hối mà dần dần tiêu diệt cho đến hết, còn đối ngoại thi tự nhận mình là hư hèn, không có chút gì mà so sánh. Cạnh tranh và phù trợ mà dù gai như thế, không trách nào cùng đường lột ngã mà chỉ ngồi trông vào đầu đầu.

(Còn nữa)
X. T. T.

VĂN-VĂN

Tại hội Nữ công xem các chị em làm việc, tức cách co vịnh bồn bát thi từ tay, xin đăng tên báo đã hội viên các bà các cô xem cho vui.

I
Cô chị D. X. Nh. thêu bức tranh hoa điêu.

Năm sáu ta chia một mảnh linh, Cỏ hoa trang điểm từ tay mình. Làm cho toàn bức đều linh động, Mỗi chỉ đường kim nhâm đã xinh.

II
Chị B. T. D. dạy các trò gác học quoc-van

Vườn xuân vun xới láy xuân-hoa, Rèn rèn tinh-thần tinh nước nhá, Hồi chỉ em ai tăng đọc sáu: Dụng nén độc-lập phải đán hả?

III
Chị P. T. D. chán-tâm

Sớm khuya săn sóc việc làm đầu, Ngày thà chán nuối xem cũng mâu, Gió lợt song đào khi bướm nở, Rèn rèn búa trác lắc công thấu.

IV
Chị Tr. T. L. đặt vải khung mây.

Tóm trâm nghìn mối một thời dâng, Ròng hép tay minh mây nhai khan. Nghè mòn dám mong giề thiế, Nhô ta (1) đủ giàp kẽ đơn han.

Đem Phương nữ-sử

(1) Nhô ta tức là vải nhô vải tơ

KHOA-HỌC TẬP-TRÒ

BỆNH TIÊM-LA (syphilis)

III - Trị bệnh tiêm-la cách thế nào?

Thabo-tay có bốn vị dùng để trị bệnh tiêm-la: vị iodure de potassium, vị mercur (thủy-argent), vị arsenic (thạch-lin) và vị bismuth. Bốn vị ấy là bốn vị chính; mỗi vị chính ấy có một mục chục vị phụ. Thành ra ngày nay, trong nghề thuốc tây có đến hàng trăm vị thuốc dùng để trị bệnh tiêm-la. Nhưng thường dùng hơn là các vị phụ của chất arsenic. Mà trong các vị phụ của chất ấy, hiệu-nghiêm hơn thời là vị 914 và vị Sulfarsenol.

Mấy chục vị thuốc ấy, vị thời dùng để thử trên mèo do, vị thời dùng để uống, vị thời chích vào thịt, vị thời chích vào mạch máu. Chích vào mạch máu biện nghiêm, chích vào thịt; chích vào thịt; chích vào thịt nghiêm hơn uống; uống biện nghiêm hơn thoa trên mèo da.

Nhưng đối với tiêm-la càng nhiều hiệu nghiệm thời đối với sinh mệnh người bệnh lại càng nhiều đều nguy hiểm.

Nguyên bốn vị chính dù kẽ trên đều là những chất độc, dù gút được vị trùng tiêm-la ái phải có hại đến kẽ huyệt của người bệnh. Hai vữa thời như L. ôi rằng (stomate) trong khi dùng vị bismuth; hai nặng thời như hư máu (anémie) trong khi dùng vị mercur; hai đến chót uôi như đờ mắt, mửa, nôn, rãnh chết (crise nitritoide) trong khi dùng vị 914. Nói tóm, muốn trị bệnh tiêm-la, phải biết:

1) Vẫn hai vị 914 và sulfarsenol là biện nghiêm hơn các vị khác, nhưng có nhiều người bệnh không hợp với hai vị ấy. Như vậy thời phải dùng các vị kia thời phải biết có người bệnh hợp với vị này, có người bệnh hợp với vị nọ. Dùng một vị thuốc mà người bệnh không hợp, chẳng những không lành bệnh mà nhiều khi lại có hại. Xem như thế thời trong cách trị tiêm-la, trước hết phải biết lựa một vị thuốc cho hợp với người bệnh;

2) Phải biết để phòng những sự nguy hiểm cho người bệnh. Có hai cách nguy hiểm: nguy hiểm gần như chết ngất, thoi rãng; nguy hiểm xa như hư máu, hư thận (nephrite);

3) Trị bệnh tiêm-la dùng liều quá thời bệnh không lành, dùng nhiều thuốc quá thời nguy hiểm đến sinh mệnh. Vậy phải biết dùng cho đúng số;

4) Có nhiều cách trị tiêm-la: trị để phòng tiêm-la (t 1 lú như đã bị truyền nhiễm rồi mà bệnh chưa phát), trị tiêm-la trong thời kỳ thứ nhất, trị tiêm-la trong thời kỳ thứ hai, trị tiêm-la di truyền, trị tiêm-la cho đàn bà có mang, v.v. Mỗi cách trị mỗi khác, mỗi cách trị phải dùng một vị thuốc riêng, thí dụ như vị mercur là hiệu nguy hiểm trong thời kỳ thứ nhất mà lại nhiều liệu nghiêm trọng thời kỳ thứ ba, vị arsenic là hiệu nghiêm trọng thời kỳ thứ ba, và ngược lại.

5) Tiêm-la là một bệnh trị rất khó lành, thường thường sống lâu, rãnh lành một, hết đau xung, như là chưa chắc là lành bệnh.

Chuyện hay
CẤT NGHĨA CHỮ « MANDARIN » THEO LỜI MỚI
(Chuyện thật)

Ở Q. N. thuộc H. V. có một quan huyện bồi chuyên án lót mà bị huỵễn chức, còn đợi bộ phuc. Một ngày kia đến nhà một người quen để đánh bài bón cho ngai lồng sanh lối. Đầu lúc dông người ông cầm sác mít mà nói rằng: Trong k 1 lúc rượu, lúc tàng cảnh, ngài nghĩ mới biết người Tây là khôn tỉnh, mới bước chân đến nước Nam đã hiểu tam lý quan ta rồi (ông huyện là).

— Hiểu thế nào, quan lớn? một người hỏi.

— Để tôi nói rõ cho mà nghe; chữ Mandarin hàm một ý nghĩa rất sâu xa.

Vậy phải biết khi nào « lành giả », khi nào « lành thiệt ».

Xem qua những điều tôi vừa nói đó, độc giả cũng đã hiểu rằng trị bệnh tiêm-la là một việc rất khó, không phải một tay chuyên môn thi không thể làm được. Về vấn đề này người nước ta có hai thái xảo, nên bô: một là ứng chích 914, hai là xem nhưy bão thủy quảng cáo vi gi thời mua dùng ngay.

914 là vị thuốc rất hiệu nghiêm, nhưng rất nguy hiểm. Không dùng mà dùng mà dùng mà nguy hiểm, dùng mà dùng quá độ là nguy hiểm. Thế mà thường thường ghi tên người đến thấy thuốc cũ xin c Ich 914, thấy thuốc không chịu c Ich thời đi tìm những người không biết thuốc để nêu chich. Lại có người cũ đến mắng chửi bới của các ông đốc tư nữa kia. Vậy có nguy hiểm không?

Nhưng bão thường hay quảng cáo các vị thuốc trị tiêm-la. Theo quảng cáo thời vị nào cũng hiệu nghiêm cả. Người nước ta không biết, tưởng thiêt, cùa mua dùng. Nhưng ta không nên quên rằng để quảng cáo thời phải nói thêm. Thiệt ra, mươi phần hay chì được hai ba. Nếu phong mươi phần hay cả mươi, thời còn phải biết nên uống vào thời kỳ nào, uống khi nào phải thôi, v.v... Những điều ấy, quảng cáo nào bao giờ được cho minh?

Bởi người nước ta có thời xảo hay tin quảng cáo như thế, nên thường thường uống một hai ve thuốc để tránh bệnh rồi, không ngờ rằng trong máu vi trùng tiềm ta vẫn còn sống, chỉ chờ khi sinh con đẻ cháu để chạy sang máu mủ con cháu, làm hại hết cả một đám báu nhoi.

Đọc xong bài này, độc giả chắc có ông trach tội sao đã bày mà không chịu bày cho đến nỗi, việc gì cũng bao hối thùy thuobe, nư i ể thời nói làm chi? Tôi viết bài này, chủ ý không phải bày cách trị bệnh tiêm-la, nhưng chỉ để lò cho độc giả biết sự nguy hiểm của cách trị tiêm-la thời. Ai khôn thời lò mà để phong. Nếu không may mà mắc phải bệnh, thời lò mà điều trị gấp. Người nghèo đã có nứa thương bố thí; người có tiền đã có che phòng khám bệnh riêng. Cách trị bệnh là một nghề riêng, chỉ chuyên làm thuốc trong hai ba mươi năm chưa chắc đã thông hiểu hết, như thế làm sao bón trong hai ba mươi năm gíp cho dù được?

(Xem qua trang ba cột này)

THẾ GIỚI THỜI ĐÁM

LAO-DỘNG VÂN-DỘNG

Ở Á-DÔNG

Mỗi tdi một tờ báo Tayti) ở Saigon có dâng một bài nói về cải biến, trong lao động vân-dông ở Á-dông. Ý kiến có thiện, nhưng cũng có thê làm tài liệu cho lao động địa vị khách quan và nghiêm túc. Cứ theo bài ấy thì hiện nay trong cuộc lao động vân-dông ở Á-dông có hai cái khuynh hướng cái cách và cách mạnh dông đối lập, phán đấu cùng nhau để tranh báng lợi. Năm nay ở Á-dông sẽ có hai cuộc Đại-hội đại biểu cho hai cái khuynh hướng ấy.

Cuộc lao động quoc tế Đại-bội ủa Á-châu lần thứ nhất, trong mấy hôm nay sẽ họp tại thành Can-quí-la (Calcutta), có các đại biểu lao động của các nước Nhật-bản, Trung-hoa, Ấn-dô, Nam-dương quan-dao tại Lao động hội nghị Genève, tham dự để thảo luận các vấn đề quan hệ đến lợi ích chung của lao động Á-dông.

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

(DÔNG-PHÁP-DỊA-ÖC-NGÂN-HÀNG)

Cho vay

Cầm nhà đất
Cầm dồn điền
Lâm nhâ

Tậu nhà tậu dồn điền

Giai cấp từng tháng dài 12 tháng, như góp họ già tăng năm, từ MỘT đến NĂM năm.

Lãi suất nhẹ — Cách già dễ dàng.

Bản-lời có nhân ý các kiều nhà già linh rất bá

XIN HỎI THÈ LỆ TAI:

HANOI — Hôtel Séc Bán Hát 89 phđ Francis Garnier
TOURANE — Maître PHAN-CAO-DOAN,
Luc-Sự kiêm Quản-Lý Văn Khê tại Tòa Án

Nghé dân: Một người tên là Trịnh Hữu-Cát-đêm, 28 tuổi, buôn bán tại Phủ lạng-Tuoso g, bị bắt giam vì bị tình nghi là có dính vào Hội-kia. Nhưng cái tội trang của Chiêm-hay còn mập-mờ, nên tôi có hứa rằng Chiêm-hay chỉ rõ những người cầm quyền trong chi bộ của mình thì sẽ được tha.

Chiêm-hay tên cùi hai em gái mình với quan trên, để làm người hướng dẫn. Hai cô này muốn giúp cho anh-mau được thiến bắt-tay vào làm việc.

Sáng hôm 11 Mai, hai cô từ Phủ lạng-Thương và Hanoi, rủi loi, di chuyển xe lửa chạy hồi 1 giờ trưa chiều xuống Haiphong. Tôi nói, hai cô vào một khách sạn uống qua loa, rồi di đến ngõ hẻm phố Đường Cát là chỗ có người tên. Không ngờ, hai cô thi xây ra việc án sát. Sở Lộ-pông Hanoi và sở Lộ-pông g Haiphong đương hiệp lực tra xét để tìm thủ phạm và xét xem bởi sao các hội viên Hội kia bịt được những công việc của hai thiếu nữ này.

Nghé dân khi ở Hanoi, hai cô có gặp một người có thể đưa mình xuống Haiphong để hỏi han tin tức, nhưng người này kiên không trả và có chichom một người khác để đưa đi.

Người ta này có hai cô ở của Bảo-tàng viện Maurice Long, và gọi tên hai cô ra, rồi tai bên nón nhan. Chính người này hẹn hai cô đến phố Đường-Cát.

Cai người mà hai cô gặp lúc trước và gửi thư cho người thứ phi cho hai cô, hiện đã bị bắt chém hòn Ier Jain.

Điều này — France Indoctine — là báo e Corse d'Haiphong.

Báo France Indoctine ngày 3 và 4 Juin lại có đăng tin rằng đã bắt được Dương-nhac Dinh, 23 tuổi, người Hà-dông, bị tình nghi về vụ ám sát này. Ở Hanoi và như là ở Haiphong, xét nhà riết lâm, bốn người nữa cũng bị bắt. Một người bị bắt đó đều bị tống giam vào nhà pha Hòe-lô, để chờ Hội-dông đê-hình xử.

VÂN-HÒA

BÁNH MỨC - THÊU - REN

Phú-đỗ tùng-san (Huế)
Quan-hà tùng-thư —
Trong tần-thư —
Nhật-nam-thư-quan (Hanoi)
Nam-ký-thu-quan —
Quốc-ban-tùng-san —
Tin-đức-thư-xi (Saigon)
Cường-học-thư-xi
Duy-tin-thư-xi
và bốn các thư sách bao quát van-khoa
Ai & 12, minh-sách-hoa các thư hàng
khác van-giả-thu và mandat về cho
Mademoiselle TRAN-THI-NHÍ-MÃN
Maison VÂN HÒA
Hue Gia Loeg Hué

DỘC-GIÀ LUẬN-DÂN

CÁI TỤC ĐI TẾT THAY HỌC Ở XỨ TA

Là mồng năm đèn; tục đi tết sấp hày; lâm kẽ sém mồi tay; nhiều người dà do chung.

Nhân-cái linh cảnh này xin có mấy lời phu vào bài của ông-phu huynh học sinh hàn trong báo T. D. số 15a.

Tục đi tết thay học ngày nay chẳng những không hợp thời và có nhiều điều trái ngại trong đường học vấn của trẻ con, như ông-phu huynh học sinh đã nói trước kia: mà lại còn một phương hại rất to nữa. Cái phương hại ấy là từ nài lời bước chân lên nền giáo dục, hiện được mục đích rõ ràng, mà tôi cũng đã chữa hết kinh sách: nay xin phu bày ra đây, trước xin lỗi bài trước, sau cũng xin cống hiến các hàng giáo chức.

Ở ta gần đây ngày Nguyên-dân, lễ Đoan-đường, thì ở các học đường (nhứt là ở thôn quê) có một số học trò bỏ học trước tết, mà đến nay lại giảng, cũng với sau mươi bốn (có một lui ở nhà) là tết thay không-ké, còn xét ra cho kỹ thì phần nhiều là học-trò nghèo là tết gì thế? Có phải chúng rò lười biếng không? Có phải phụ huynh chúng nó bắt ônh trong những khoắng ấy không? Xin thưa rằng không phải. Giúp nó vẫn hiểu học, mà cha anh chúng nó cũng muốn cho chúng nó đi học luôn, nhưng chỉ vì bạn của chúng nó k Ông-khoa cho đó thôi!

Xin quý ngài bình tĩnh thử nghĩ lại xem. Trong khoảng ở nhà đó có phải là lè mè anh em bạn của chúng nó, những con nài kíp-qui, phú-hỗ, cặp ruou, cát-trà, đôi quai nếp đường, vài lồng gà vịt anh-trước, anh sau, lần lượt đi tết thay không? Ấy-eái thứ ruou trà, nếp đường, gà vịt, dò lùm cho chúng nó mệt cả nǎo, mỏi cả lòng lòi cả mắt, và cả tai, mà không sao di học rằng nữa được.

Họ học-trò đó nó biết qua thay lâm-lâm, cũng muốn như ai kia, nhưng bắn-vì cái khó-bó cái khôn, nên không sao bắt cờ-được. Mà dù không bắt được thì lương lâm-cần-rút, bung-bão, dù rằng: người sao từ tết với thay mà mình tuồng như lanh-dạm. Dã-ngã đến thế là chẳng những sợ thay giải ý, sợ bạn k-uy-tâm, mà lại khôn-gặt mủi nào dứng trước thay, trong đám bạn, mà phải trốn ở nhà đánh chui thiệt thời trong đường học và.

Tôi ngày khai giảng thì chúng nó cũng muôn-dần trước tết để cùng ban dua-bồi cho kip-hoi, nhưng cái nǎo non-nót ấy kíp-qui thay rằng minh-khô g-dì tết-tử-lô, sao kíp-hoi hoc-tron? Vì vậy mà phải trốn ở lại nhà-dới-hom-doi cho khuay-khoa-dâ, rồi mới-dám-di-hoc. Nhiều bạn đồng-hoc gáu sang quên những lỗi-nghéo-nản, nên nỗi-dùa-dám-demi-lòi-pol-hang những bạn-nghéo, nên bạn-nghéo thật là chà-ngán!

Cái-hại-vì-tục-di-tết-trên-nên-giáo-hoa-như-kia, tôi không luong-tâm nǎo duy-tri-nó-nửa-được. Ta phải nhứt-dinh-tay-chay-nó-di. Muốn-dore-vay-thì-phải-làm-thể-nào? — Tôi-cũng-dâ-thay-nhiều-nhà-mô-pham-dâ-cùi-luong-cái-tue- ấy.

nhưng các ngài chí-dâ-lô luong-dâ-luong-của-minh, chò-chua-phâi-có ý-trú-hô-cái-hai-dâ, nên sự-kết-quâ-cung-chua-duyet-my-mân. Vì dâ-lô-lô luong-của-minh, thi tôi-phai-danh-bung-vì-người, vì-ông-quyền-qui, vì-ké-kim-liên, như-lê-thì-còn-mong-gi-trú-hai. Nếu-như-không-muốn-lô-lô luong-của-minh, chò-mong-trú-hai, thi-phai-nhứt-luot-coi-al-cũng-như-aj. Nào-ông-qui, nào-người-khô, dâ-là-phu-huynh-hoc-sinh-thì-la-dâi-với-họ-cùng-dâng-tb, tb-môi-mong-có-lô-công-bâng.

Làm-như-vậy-mà-muốn-khô-mắt-lòng-al, thi-phai-nói-với-hoc-trò-trước-những-ké-đây-vài-tuần-rằng:

* Cái-tục-di-tết-thay-egay-nay-dâ-không-hợp-thoi-nhưng-ké-đây-vào-hai-tay-dâ-ché-sát-và-gó-rà-dâ-dâng, mà-có-muốn-tím-kiêm-cái-nhân-quâ-nâa. Cái-quan-niệm-nhân-quâ-dâ-rô-rô, bèn-có-thê-bởi-những-phòng-thực-nghiêm-và-những-diêu-kien-thực-nghiêm-mà-có-dâng-những-kết-quâ-nó-kia. Do-dâ-béu-dem-hoc-lý-ứng-dung-vào-vấn-de-sinh-sâu, bèn-nhân-hoa-hoc, vật-lý-hoc, co-giờ-hoc, điện-khi-hoc-tiến-ho, người-ta-có-thê-cầm-giữ-những-dêu-rô-to-lon-trong-sinh-hoạt-vật-chất.

Song, khoa-hoc-tự-nhiên, trong-thời-dai-văn-hóa, vẫn-còn-thuộc-về-giai-doan-thần-hoc-và-huyền-hoc. Trong-các-nước-rất-khai-hóa-rồi-mà-các-giáo-duong-vẫn-y-nhiên-tồn-tại-như-một-thứ-cánh-sát-vô-hình, phâm-n-ting-nghen-lý-xâ-hội-mà-có-sâm-pham-den-tôn-giáo-thì-giáo-duong-túc-lấy-cái-khung-bố-dịa-ugc-mà-uy-bắc-nay. Trong-thời-Trung-thê(Moyen-Age), khoa-hoc-tự-nhiên-gặp-nhiều-trò-nghai, đều-là-vi-thô. Thắng-dân-khoang-cuối-thời-dai-văn-hóa-thì-khoa-hoc-xâ-hội-lại-cũng-gặp-những-cái-trò-nghai-như-thê-mà-khô-phát-triển.

Làm-sao-mà-cái-cuộc-diện- ấy-có-thê-cái-biển-duyet?

Phàm-nhưng-ké-có-tài-sản-thì-không-cần-phai-làm-những-công

BÀ CAO VIỆC RIENG

Chung-tôi-là-LÊ-QUANG-LIỀN(Hồ), LÊ-QUANG-DƯẬT(Bàng-hòi), và LÊ-QUANG-TRUY (Lê-thuỷ) cù-dâu-em-là-LÊ-QUANG-NHÌNH (thường-gọi-là-Binh). 18 tuổi, tinh-hanh-nhô-nghich, nhác-nhòn-long-lâng. Chóng-tôi-vẫn-hết-vết-day-hảo-và-chó-an-hoc, mà nết-hỗ-không-hỗ, thót-xót-chóng-chúa. Nô-dâ-tu-ien-hỗn-hỗ-di-dâu-mất-ti-hôm-2Juin-1929, hôi-giờ-chieu-Xin-bà-con-quen-hết-dâng-ni-eho-nó-vay-mượn-gi-và-dâng-mua-bán-gi-với-nó. Kè-từ-hôm-nay, Chung-tôi-không-chứa-trach-nhím-nhông-việc-hành-vi-của-nó-nữa. Ngày 3 Juin 1929.

LÊ-QUANG : LIỀN-DƯẬT-TRUY

Kinh-edo

—

HỘ VĂN - QUỐC TIẾT-KIỆM

Chí-cuộc-ở-Phố-Borgnis-Desbordes-Hanoi, kinh-lời-bán-cào-cho-các-chết-có-nhân-Phi-su-Tiết-Kiệm-của-Hội-hội-rông-ký-xô-số-thứ-20-xô-tại-tổng-cuộc-ở-Saigon-ngày-28-tháng-Mai-1929-mãi-rồi, cài-série-số-1223-của-ông-Gorsse. Bồi-thùm-ở-lợi-Saigon-được-trúng.

Số-học-trung-một-ogn-dâng-dâ-cáp-phát, hâm-rồi.

Kỳ-xô-số-gần-tới-day-thì-dịnh-nhà-đến-đây-giao-thiệp-cùng-như-một-nhà.

Nay-kinh-ch

SÁCH MỚI

* Bản-báo-nơi-nhân-được-quyền-HOA-TINH(trinh-tham-tieu-thuykt) cù-ông-Hồ-Diệp-Dạo-nhân-biên-dịch, giá-mỗi-quyền-US\$2.

Xin-có-lời-cảm-ơn-dịch-giá-và-giới-thiệu-cùng-dâ-giá-T.D.

TƯ TƯỞNG MỚI

VĂN-HÓA-LUẬN

NGUYỄN-VĂN CỦA SCOTT NEARING

2. — Giai-doan-mới-của-văn-minh
(Tiếp-theo)

Thứ ba, trong-thời-dai-văn-hóa-dâ-phát-triển-khoa-hoc-tự-nhiên(science-naturelles). Trong-thời-dai-xâ-hội-mới-sẽ-phát-triển-khoa-hoc-xâ-hội,

Trong-trung-ký-và-hậu-ký-cùa-thời-dai-văn-hóa, khoa-hoc-tự-nhiên-dâ-dần-phát-triển, người-ta-không-nhưng-chỉ-ý-lại-vào-hai-tay-dâ-ché-sát-và-gó-rà-dâ-dâng, mà-có-muốn-tím-kiêm-cái-nhân-quâ-nâa.

Cái-quan-niệm-nhân-quâ-dâ-rô-rô, bèn-có-thê-bởi-những-phòng-thực-nghiêm-và-những-diêu-kien-thực-nghiêm-mà-có-dâng-những-kết-quâ-nó-kia.

Do-dâ-béu-dem-hoc-lý-ứng-dung-vào-vấn-de-sinh-sâu, bèn-nhân-hoa-hoc, vật-lý-hoc, co-giờ-hoc, điện-khi-hoc-tiến-ho, người-ta-có-thê-cầm-giữ-những-dêu-rô-to-lon-trong-sinh-hoạt-vật-chất.

Cuộc-vận-dộng-ký-dương-nhien-là-cách-mạnh. Khoa-hoc-quan-về-sinh-sản, trong-các-học-hiệu-ở-thời-

công-nhưng-nhưng-kết-quâ-nó-kia. Khoa-hoc-quan-về-sự-phân-phối-tài-còn-dâng-những-cáu-nhìn-niệm-học-và-huyền-hoc. Trong-dâm-mê-tín-và-hắc-ám-đy, phái-Các-Mác-thực-dâ-phông-ra-mot-cáu-ám-sáng-chói-roi-vây.

Xâ-hội-mới-mà-sử-lý-xâ-hội-hoc, cung-như-thời-dai-văn-hóa-mà-sử-lý-hoa-hoc. Xâ-hội-tô-chứ-tất-là-sẽ-phai-các-nhà-xâ-hội-hoc-phân-tich-tinh-tuong, cung-như-vật-chất-tô-chứ-phai-do-các-nhà-hoa-hoc-phân-tich-tinh-tuong-vây.

Các-nhà-xâ-hội-hoc-lại-tiến-lên-mot-buoc-mà-hoàn-dânh-mot-thứ-hoc-khoa-hoc-tông-hợp-dê-chi-phối-cái-tâm-lý-cùa-toàn-thê-xâ-hội.

Cai-dâc-diêm-thứ-lư-cùa-xâ-hội-miền, hiện-thời-chinh-dương-phát-triển, tức-xâ-hội-phai-dâm-bảo-trò-không-mà-uy-bắc-nay. Trong-thời-Trung-thê(Moyen-Age), khoa-hoc-tự-nhiên-gặp-nhiều-trò-nghai, đều-là-vi-thô. Thắng-dân-khoang-cuối-thời-dai-văn-hóa-thì-khoa-hoc-xâ-hội-lại-cũng-gặp-những-cái-trò-nghai-như-thê-mà-khô-phát-triển.

Hiện-lại-trong-những-nước-công-nhiep, phàm-nhưng-nhà-nhân-trung-sản-dâu-có-bao-chuồng-sinh-hoat. Bọn-có-gia-lu, có-trái-khoán, có-những-vật-có-thê-cầm-giữ-dược, cung-nhưng-tài-sản-khác, đều-có-dâng-mot-món-tien-thu-nhoph-n-đi-dinh.

Phàm-nhưng-ké-có-tài-sản-thì-không-cần-phai-làm-những-công

Chú ý! Chú ý!

Ai là chủ-tiệm-bán-thuốc-bắc-CHÍN và SÔNG-nên-tìm-dân-tiệm

QUÂN-THÄNG-ở-duong-CANTON-NAIS N° 78-89 FAILO là-một-nhà-buôn-bán-thuốc-bắc, tạp-hoa, cước-cầu, trú-danh-từ-xứ-chí-nay-trái-dâ-30-năm-dâ-trên-duong-kinh-té, ai-ai-dâng-nhieu-tieng; Ban-si-bán-lê-giá-cá-phai-chăng, ai-ở-xa-muôn-hái-giá-cá-gi, săn-lòng-trâ-lời-nay:

Xin-kinh-mời-quý-khách-chiếu-cô.

Chủ-nhân-kinh-cô

QUÂN-THÄNG

CÓ TIN MÙ'NG

Có-lời-kinh-cô-các-ban-Thuong-nghiep, tay-nam, khách-và-các-quí-khách, nay-chung-tôi-dâng-bán-Dóc-quyền-các-thứ-vâi-cho-mot-nhà

Dai-Thuong-Cuc-phap, tíc-là-compagnie GRATRY, loài-xâ-Trung-Ký.

Xin-mời-các-quí-ngài-chiếu-cô, chung-tôi-hết-lòng-châm-chước-cái-giá-rât-là-phai-chăng, đê-cùng-nhau-hưởng-lợi, xin-này-phân-lí-có-một-công

viec-xâng-dâng-về-tay-bạn-Thuong-nghiep-VIET-NAM-ta.

Lời-kính-cô-tinh-tuong-trong-xâ-Trung-Ký-chung-tôi-có-Dai-lý-cô, xin-lời-nay-dâng-dâng-giao-thiệp-cùng-như-một-nhà.

Nay-kinh-cô

TIỀN-LONG THƯƠNG-DOAN

52 Rue des pipes Hanoi

Chủ-nhân: TRẦN-QUANG-DOAN

—

—

—

—

—

—

